

ШЫН

Совет Эволюция Коммунист партиясының
Тыва область болгаш Кызыл хоорай комитеттеринин,
ажылчы чоннар депутаттарының область Советинин органы

1955
ФЕВРАЛЬ
27
ВОСКРЕСЕНЬЕ
№ 43 (3237)
Өртээ 20 коп.

Бөгүн—РСФСР-ниң Дээди Советинге болгаш чер-чер
Советтеринге соңгулдаларның жуну.

Коммунистерниң болгаш партия кежигүнү эвестерниң
бузулбас блогунун кандидаттары дээш бадылаал!

ШУПТУ СОҢГУЛДАЛАРЖЕ!

Бөгүн, РСФСР-ниң Дээди Советинге болгаш ажилчы чоннар депутаттарының чер-чер Советтеринге соңгулдаларның жуну.

Совет Эволюция Коммунист партиясының Тыва область болгаш Кызыл хоорай комитеттеринин, ажилчы чоннар депутаттарының область Советинин органы

СЭКП ТК-ның төөгүлүг сентябрь Пленумунун шийтирилген күресер дээш демиселге аймактың көдө ажыл-агыйының ишчилеринин күженишкенин мобили астаанының ачылында көдө ажыл-агыйының бүгү адырлары чедикширин көгжүп турар. Бо дугайың мындыг фактылардан көрүп болур. Калхостар өрткөн чылын иштинин малының баш санын өстүреринин күрүнө планын ажып күөсеткен. Дыка хей колхозтар мал ажымының продуктулуг чорун мурунундагы чылдардан олоон бедилерин чедип алган. Областиң колхозтары өрткөн чылын тараа культураларының планын 108,7 хуу, совокоотар—127,7 хуу күөсеткен.

Совет эрге-чагырганың чылдарында чедер барык чок турган чаа адыр болур—областиң анык улетпүр дүрүн темпелер-биле хөгжүп турар. 1954 чылда улетпүрүн ишти продукциязы 1953 чылда деңгээрге 110 хуу күөсеткен.

Калык камгалааның, улаус чырымышынның болгаш совет сазымынның ажылдыга өскү чедикшилер бар.

Партия совет кижилерин чып алдыган чедикшилерге менээргеминге, четестерин алердир болгаш оларын дүрүн чайлаарында өредип турар. Чер ажымының күбүлүрүм, мал ажымының продуктулуг чорун бедилер база көдө ажыл-агыйга мураакчы дүржүлүг болгаш өрткөн чедикшилерин, металлацияны, электржикини непердир талазы-биле бистип ажымы-ыста улау четестер барын утуп бабас херек. Областиң улетпүр бүдүрүге чедеринде күш-ажымын бүдүрүчүлүг бедилеринин чаа аргалары кошмак непердинин турар болгаш көдө ажыл-агыйда бар турар курамыларын кошмак ажилдымын турарын биле чогуур. Күрүн аппаратының ажымын ажилчы чоннар улам чаа чогуулашкан, оларын ажымында бюрократтыг чоруктар-биле өткөп чөд демиселди чорурлар төдөдө шүгүмчүлөд болгаш бот-шүгүмчүлөд илангы алаан дүрүн шүгүмчүлөд калбарып, бистип бүгү ажымынысты ажыкылар чедип амыр ужурау бис.

Бистип мурунусту салдымын турар кол сорулга болза, иштинин малының баш санын дыка өстүрерин хандырып болгаш оо продуктулуг чорун бедилер турар. Чокта чаа болуп өрткөн областиң партия активинин куралы бисте бар курамыларын болгаш аргаларын санап көргөш. 1960 чылда 1954 чыл-биле деңгээрге өт, чат болгаш сүт бүдүрерин ийи катан, дага чуртугазын—2,2 катан, дүтү—1,8 катан көвүдөдүр сорулганы салган.

Ажылчы чоннарның материалдыг болгаш кулдулугу деңгээли бедилер талазы биле, илангыя политиктиг ужу-дузалыг улау адырыг болур колхозчу араттарын сууржудалгаже шилдеринин херзон кыска хуусала чедикшилерин шийтирлээр бистип мурунусту солгааралдык болбас сорулга болур. Партияны болгаш Совет чазактын үн-бүрдө көргүзүп турар материал-техниктиг дузалачымынга база ажилчы чоннарның өвүп турар политиктиг иленбегине даангаш, областиң партия, совет организациалары ол сорулга ны чедикшилерин шийтирлээрине чигилген турбас.

Бөгүн, РСФСР-ниң Дээди Советинге болгаш ажилчы чоннар депутаттарының чер-чер Советтеринге соңгулдаларның жуну, бистип совет социалтиг демокративне болупуну чайынаача тилкелгенин база катан көргүр.

СОҢГУЛДАЛАРГА АЛДАР КЫЛДЫР

Мартениң доктаатпайн 800-кү экилдиргилер

ЗЛАТОУСТ. Златоустинин металлургия заводунун бирги мартен суугузуунуң кал экилдиргилери Иван Козлов, Иван Псаев, Михаил Калымылов олар Россия Федерациязының Дээди Советинге болгаш чер-чер Советтеринге соңгулдаларның жуну-нүдө металл экилдиргилерин көвүдөдүр дээш демиселге күш ажилчы чаа-чаа чедикшилерин ужурамын турарлар.

Февраль 23-те Челябинск область Советинин депутаттыг кандидаты Иван Козлов графика мураай эөлчөгөлг экилдиргилер берген. Ол болза, мартениң металл экилдиргилер эгезинин кампаниязын эгезинден тура 8 чүсү экилдиргилер болур.

Бирги мартен суугу тос ай ажып өксай чокта болгаш септеде чок ажилдап турар. Кампан алдынган үезинде чүс-чүс тонна канын экилдирген, Бүгү экилдиргилерин дөрттүп биринден хейү дүрүн экилдиргилерин. Кампания эгезинден тура суугунуң коллектив мартениң кан экилдиргилеринен таң эип алышкынын нормалындан 180 килограмм чедип ажырып, 1677 тонна канын шандан ажып экилдирген.

Январда болгаш февралда хүнүн-не ортума-биле бир дүрдөткөн экилдиргилерин берип турар.

Хүлээлгезин күөседип турар

МИНСК. Соңгулда мурунунуң чарыжымын Минскинин автомобиль заводунун коллектив улау чедикшилерин чедип алган. Ады тоннамын чүгүн болу дүжүрер принциптерин белеткөр талазы-биле февраль айның оналганын хуусаз бетинде күөсеттинген. Ол принциптерин массалыг бүдүрүлгезин бо чылын эгезиле. Ол машиналарын Алтайның болгаш Казахстаның күр чедерин шийткенин ал турар район нарже чорудар талазы-биле бирги квалиталды оналганын шадла-ла күөсеттинген. Бүдүрүлгө ол ишкеш чуртун хей-хей организациаларычче болгаш тулдуларычче 15 тоннамын чүгүн болу дүжүрер «МАЗ-525» деп автомобильлерин чорударын талазы-биле болуңуң квалиталды планын күөсеттинген.

Дерган чедикши шуктулга, шой болгаш өскө-чаа чедикши коллективтерин графика мураай ажилдап турарлар.

Пос-таавычларын чедикшилерин

БАЗАНЬ. РСФСР-ниң Дээди Советинге болгаш чер-чер Советтеринге соңгулдалар алдар кылдыр Казанын Ленин атыг деп комбинатының пос-таавычлары күш-ажымын эөлчөгө кирбешан, чаа-чаа чедикшилерин чедип ал турарлар. Пос-таавы фабриказын мастерлер дузалачылары Августиневка болгаш Пронинге баштаган бригадалар шылгааралар. Олар чүлге күш-ажымын эөлчөгенин хүн-неринде пландан ажып бүдүр чартык муң метр белик шынаныг деп нестерин кылын үндүргенер.

Пос аргылар фабрикада Карпованың бригадалыг эки түнелдерин чедип ал турар. Олар бо айның планын 121 хуу күөсеткен.

Соңгулдаларга алдар болдурган күш-ажымын эөлчөгенин баштайгы недеязынын дүржүлүгү комбинаттың пос-таавычлары чоруби муң метр азыг пөстү немей бүдүрүп үндүргенер.

Чаа тулдуларга шиферлер

ВЛАДИВОСТОК. Спасскийн шифер заводунуң коллектив соңгулдалар алдар кылдыр чарышшымаан, белин продукция бүдүрү талазы-биле ийи айның программалын хуусаз бетинде күөсеткен. Виктор Виноградовтун болгаш Сергей Галинин бригадалары кончук эки түнелдерин чедип алганнар.

Заводун ажилдагычылары соңгулдалар хүнүнге чедип Приморьениң чаа тулдуларында 80 вагондан эвөт өвөш шыгыг материалдарын белеткеп бээр болгаш чүдүрү чорудар деп хүлээлге алганнар.

Кама ГЭС-ке турбина

СЫЗРАНЬ. (Буйбышев области). РСФСР-ниң Дээди Советинге болгаш чер-чер Советтеринге соңгулдаларга алдар кылдыр чарышшымаан, Сызраньның гидротурбина заводунуң коллектив Кама ГЭС-ке херектиг эөлчөгөлг турбинаны хуусаз бетинде белеткеп дооскан. Эш Кочуровтун бригадалыг турбина чымыл өптөөшкенин бир кончук дүрдөткөн. Эш Никитиниң бригадалыг графиктен мураай ажиллаан.

Кончук улау агрегаттын бедилерин болгаш секестерин 30 платформаларга кирер. Ол болза 1955 чылда кылган бирги турбина болур.

ТӨЛЕПТИГЛЕРНИ СОҢГУУЛУҢАР!



ВЫБЕРЕМ ДОСТОЙНЫХ!

Чурукчулар В. Зайцев биле Н. Игнатьевтин плакады (СЭТА-ның фотохрониказы).

Совет Тываның ажилчы чоннарының соңгулдаларга белектери

Төлөптиг ужуражышкын

«Тыва тулду» трестинин коллективинин стюлар цехинин ажыкыларын болгаш мастерлери бүгү улаустун байырлалың дүжү—РСФСР-ниң Дээди Советинин болгаш чер-чер Советтеринин соңгулдаларының хүнүнге бүдүрүлгезин чедикшилер-биле ужуражып деп социалтиг чарыкка алган хүлээлгезин төлөптиг боттандырып шыдаан.

Стюлар цехи февраль айның бүдүрүлгө программалын хуусаз бетинде—февраль 25-те 150 хуу күөсеткен. Стюлар-жылар чүлге бүдүрүлгө планын ажып күөсөдүргө чедикшилерин болгаш өвөс, ханын продукцияны ассортиментинин бүдүрүлгезин, оош шынарлар өкшадеринге база белик көргүзүлгезин чедип алган.

Салган сорулганы ажыл херек кырынга боттандырып дээш чүтүлүг ажылдаанын түнелдинде цехтин хей-хей ажыл чыгары күш-ажымын бүдүрүчүлүгүн дымна белилди, хүн нормалын бүдүн чартык болгаш ийи катан ажып күөсөдүр турарлар. Стюларлар өштер Резников, Постухов, Ханунайлар олар эки шынарлар кымыларын берип, социалтиг чарыкка тилкелчелер болуп үндөгөнөр.

Механизаторларын белеэ

Тураның машина-трактор станциязының коллектив соңгулдаларга уктутур социалтиг чарыштын эөлчөгө киргеш, Төрөөн чуртунун мурунуга хүлээлгезин чедикшилерин күөсеткен. Механизаторларын чыгыс эл-сеткелде күш-ажымын түнелдинде 34 тракторлар септеткенге. Көдө ажыл-агый машиналарындан 44 сепдалар, 14 култиваторлар 9 лудильниктер болгаш тракторун 40 адамынары чакы хову ажымын кирер кылдыр шуут белеттинген.

Септегенин шынары багай өвөс болганын хынада илереткен. Агы кылдынып турар 17 тракторларын, 15 сепдаларын болгаш МТС-тин хову ажымын бүгү белеткелдин мартын баштайгы беш хүннеринде бүрүн септеп доозары дээш коллектив улам күженишкенин ажилдап турар.

Далын сыгыр хазаны чаа Далдар ажып карап өрлө, Суурунуң чоңу шадла турган, Сускун, чедип ижип алган.

Улаусто шакты манашан. Улаус ачче шуужуп турар. Байырдалдыг өрткөн ол.

Кудумчулар санында-ла — Аныктар ыры-шоору, Клуб ишти өрөөлдер — Ашактарыны каткылары.

Элөөн урде манашан соонда Эжиң ам-на ажыттылган — Бадмылар деп чалай берген.

Чараш чаагай бажынар дээш

Өвүр районун «Торгалыг» көдө ажил-агый артелинде эш Седен бригадирин тулду бригадалык тулду белектелин организациастыг чорудуп турар.

Бригада 1500 кубометр мыйш белектер турган, 1346 кубометр келип белектер, колхоз суурунда 848 кубометр болгаш малчынарның кыштагаларына малчынар чурттага бажынар туларынга дүжүргөн.

Бая-Хем районун «Сталинчы орук» көдө ажил-агый артелинде эш Абрамов бригадирин тулду бригадалык 500 кубометр тулду мыйш тайгада келип белектер. Мыйшты ам 12 шавактыг аштар-биле колхоз суурунче өөртүп эгезиле.

25 муң чедикшиг саважыгаштар

Улау-Хем районун Малотов атыг көдө ажил-агый артели эркен чымыл ногаа культуралык элбекшилик дүжүлүн чедип алган.

Эш А. Ангапан бригадирин 16 киж составтыг өгөрд бригадалык агы үеде 25 муң чедикшиг саважыгаштарын белеткеп, дозуп турар. Өгөрд бригадалык Дарый-Ток, Часкалаба, Олаа-Хуурак дөң кыска мураачылар хүнүдө 250 саважыгаш кымыр турган 300—400 саважыгашты кымын турарлар.

РСФСР-ниң Дээди Советинге болгаш чер-чер Советтеринге соңгулдаларын хүнүнге төлөптиг ужуражып дөң алган хүлээлгезин бригадалык кежигүннери чедикшилерин күөсеткен.

Малчынарның күженишкени

Барын-Хемчик районда «Совет Тываның 5 чымыл» колхозта малчы кымыл бадыла эки. Ол колхозтун ишти малчы эки өттүтү суглук кыштагалар болур. Улау-Акта болгаш Муңгаш-Акта турарында хар чуга, малдарын күжү өртү-

мактан өрт. 900 ажыг баш шээр мал 3 колхозда, мыйштыг бода мал 3 колхозда хүр кыштагалар турар.

Агы үеде колхозтун шээр малындан 269 хой, өшкү өлдөдөн, оларын чаш төлүн бүрүн-биле камгалап алган. Малчыларда мураакчыларын саны өскөн. Чижэ-Маалыр-оолдун ховондан 21 хой өлдөдөн, оларын чаш төдүн эки өстүрүп турар. Коммунист ам Солунайын малы эки кыштагалдымышкын-биле хандырылган. Ирак ордарды малчынарда чугуга херегелдиң баранын чедип берип сандылап турар. Ол ишкеш бода мал ажалачыларын өштер Дагыл-оол, Каллар-оол болгаш чыгыш Чыгыт-Доржу олар оналган ажилдагы өң-не иденкейга ажилдап турарлар.

Школа дугайында сагыш салышкын

РСФСР-ниң Дээди Советинге болгаш ажилчы чоннар депутаттарының чер-чер Советтеринге соңгулдалар хүнүнге чедикшилерин ужуражып дээш Эринэ районун «Ымыл сыйдыс» көдө ажил-агый артелинин ажил-ипчилери Сарыг-Булун ортума школамның болгаш колхозта өтө школамның 1955—56 өөрдөдө чымыла олар мыйшын хат бээр-биле 41 киж 3 хүн 238 кубометр мыйшты Эрининин Аз-Эркет белектер тургускан.

Шкозаларга олар мыйш белектер шөптөөшкүн үргүзүлүшшан.

Биш-Хем районда

«Ымыл тарачын» колхоз хүнүнге саткан таралындан 300 муң ажыг рубльтин орулганын алган. Ол болза, тулдугу улам калбартырынга, транспорт дергилерин тып адырынга улау илган болган.

«Тилкелге» колхоз өрткөн чымыл 32 дөрдөгүн метр ишти шөлдү чыгыткыч турган, а бо чымыл анаа некей база бирөөн кымын турар. Ногаа олурулганында белектер эки, согунамын, өгүренин, покидорунуң чаа дүжүдүн ол колхоз апрелде ал эгезлөр.

Совет аныяктарның антифашисттик комитединде

Чокта чаа совет аныяктарның антифашисттик комитетинин президиумунуң куралы болуп өрткөн.

1955 чылдың июль 31-ден август 14-ке чедип Варшавага болуп өрткөн аныяктарын болгаш студенттерин тайбын болгаш найырал дээш V Бүгү-делегей фестивалына совет аныяктарын киржилгезин дугайында айтырыгы президиум чугалажып көргөн.

Моң мурунда болуп турган Бүгү-делегейин бүгү-ле фестивалыныга илбейлиг киржиң турган совет аныяктар V фестивалды эрттирер дугайында шийтирин сеткил ханымынның-биле утазы деп президиум демелгезен.

Совет Эволюция чымыл эвилелешкен республикаларында, крайларында болгаш областларында фестивалды совет аныяктарын белеткел калбарган. Аныяк локалитеттерин, таңдычыларын, муушкан

тыларын конкурстары, бот-тыныгыр урак-чүдүлүг аргуулары чорутуунуң турар. Конкурстарын чоруп турар үезинде аныяктарың болгаш студенттерин Варшавага болуп тайбын болгаш найырал дээш V Бүгү-делегей фестивалына бээр совет аныяктарын төлөөлөрүнүн составына кандидаттарын шийип ал турар.

Комитеттин президиуму ам болур фестивалды сорулгаларын аныяктарын күжү атомжуг дайының айымынга болгаш герман милитаризмин катан тургустунарынга улау, тайбын болгаш уластарын коллективтиг аймыл чок чоруп дээш улаустарың ишти демиселге улам ийи каттыштырырычче уланган хемчег кылдыр совет аныяктарын ортузунга калба-биле пропагандалар деп шийтирени хүлээп алган.

(СЭТА).

КОЛХОЗЧУ СУУРДА БАЙЫРЛАЛ

«Москвич» деп машиналар Кырган кадай үнүп кээрге, —Моорлар—дээш чымылган улаус Хиймызычче чайлап берген.

Ажы-төдүн аас-кежин, Аза-чурт дээш мурап барып Бадмылар дээш кыргын келген.

Ажылар каасталганы — Ажылар ыры-шоору, Урулгарын четкен, туткан Улай-улай кээп-ле турар.

Чаштарың чедип чурттаар Чаагай келир үези дээш Бадмылар дээш олар келген.

Бештеп, оннап четинишкен, Орус, тыва сестер-биле Баштаптанчы ойлан, хөгзөө Оолдар, кыстар чымыл турар.

Эртерерин чедип азыр Эрге берген Төрөөн чурт дээш Бадмылар дээш олар келген.

Хоорайларның чоңу-биле Болжочунуң өви чалгыс— Күлө соруу — келир үе. Күжүң бээр — тайбын херөө.

Бистип төрөөн чазалык дээш, Бистип улау партиялык дээш Бадмылар чалгыс эитиг.

Бештеп, оннап четинишкен, Орус, тыва сестер-биле Баштаптанчы ойлан, хөгзөө Оолдар, кыстар чымыл турар.

Эртерерин чедип азыр Эрге берген Төрөөн чурт дээш Бадмылар дээш олар келген.

Хоорайларның чоңу-биле Болжочунуң өви чалгыс— Күлө соруу — келир үе. Күжүң бээр — тайбын херөө.

Бистип төрөөн чазалык дээш, Бистип улау партиялык дээш Бадмылар чалгыс эитиг.

Б. ХОВЕНЧЕВ

